

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **K. M. S.**

státní příslušností Afghánská islámská republika
bytem N. b. 698/29, P. 9

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2017 č.j. OAM-137/LE-LE05-P06-PD2-2011

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 1. 2. 2017 č.j. OAM-137/LE-LE05-P06-PD2-2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž mu podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), nebyla prodloužena doplňková ochrana.
2. Žalobce v žalobě namítal porušení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“) a § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“). V doplnění žaloby namítal porušení § 3

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

správního řádu, § 14a odst. 1. § 53a odst. 4 ve spojení s § 17a zákona o azylu a článek 2 a 3 Evropské úmluvy o lidských právech.

3. Podle žalobce nelze situaci v zemi původu považovat za uspokojivou, život civilistů je nadále v ohrožení, žalobce nevidí důvod nekvalifikovat bezpečnostní situaci v Afghánistánu jako ozbrojený konflikt, na území operuje více ozbrojených skupin. Počet obětí civilistů dosahuje rekordní počet. Zprávy rovněž uvádí použití dělostřelecké techniky, v Kábulu bylo zaznamenáno několik sebevražedných útoků.
4. Žalobce pracoval od března 2015 jako žurnalista pro afghánské médium T. a z tohoto důvodu mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť na redakci byly podniknuty útoky, došlo k odcizení redakčních materiálů. Žalobce má za dostatečně prokázané, že po celém území Afghánistánu nadále probíhá ozbrojený konflikt, z tohoto důvodu se na žalobce vztahuje ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce rovněž uvedl, že má srdeční problémy, na které se v České republice léčí. Takovou možnost by v Afghánistánu neměl. Dle lékařské zprávy dochází žalobce pravidelně ke kardiologovi, který doporučuje prodloužit pobyt v České republice. Žalobce podstoupil operaci chlopně, navštěvuje také psychiatra kvůli depresím, podstoupit měl i operaci kolena. Žalobci by vycestováním do země původu hrozilo odepření adekvátní zdravotní péče.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasil, neboť neprokazují, že by porušil některá ustanovení správního řádu, zákona o azylu či Evropské úmluvy o lidských právech. Žalovaný trval na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Žalovaný měl za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. Po posouzení všech okolností však žalovaný nezjistil žádné důvody k opětovnému prodloužení doplňkové ochrany udělené dne 11. 5. 2012. Dále pak se žalovaný vyjádřil k jednotlivým námitkám, přičemž odkázal na obsah spisového materiálu shromážděného ve věci a na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Navrhl žalobu pro její nedůvodnost v plném rozsahu zamítnout.
6. V replice žalobce reagoval na vyjádření žalovaného s tím, že setrval na svých právních názorech a procesních stanoviscích.
7. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále též „s.ř.s.“/), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
8. Ve správním spise se pro danou věc nacházejí tyto podstatné dokumenty: žádost o prodloužení doplňkové ochrany na území České republiky ze dne 13. 5. 2016, protokol o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 20. 10. 2016, Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v Afghánistánu za rok 2015 ze dne 13. dubna 2016, Zpráva Ministerstva zahraničních věcí velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2015 ze dne 21. dubna 2016, Informace MZV ČR ze dne 1. července 2015 č.j. 98858/2015-LPTP, Informace Valného shromáždění-Rady bezpečnosti OSN č. A/70/775-S/2016/2018 o situaci v Afghánistánu a jejích důsledcích pro mezinárodní mír a bezpečnost ze dne 7. března 2016, Informace

Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) o bezpečnostní situaci v Afghánistánu z ledna 2016, vybrané kapitoly, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze dne 19. 4. 2016, Výroční zpráva Human Rights Watch 2016 z 27. ledna 2016, Výroční zpráva Freedom House, Svoboda ve světě 2016-Afghánistán, ze dne 1. června 2016, Výroční zpráva Amnesty International 2015/2016 z 24. února 2016, Informace New York Times: „Afghánistán nyní přijímá nejvíc afghánských migrantů“ ze dne 4. listopadu 2016, Informace ČTK: „EU chce Afghánistán v příštích letech podpořit 1,2 miliardy eur“ ze dne 5. 10. 2016, „EU a Afghánistán dohodly spolupráci při vracení migrantů“ ze dne 4. 10. 2016, rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2012 č.j. OAM-137/LE-LE05-K03-2011, rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2014 č.j. OAM-137/LE-LE05-P05-PD1-2011 a v neposlední řadě rozhodnutí žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 1. 2. 2017 č.j.: OAM-137/LE-LE05-P06-PD2-2011.

9. Žalobci byla doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu udělena na dobu 24 měsíců rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 5. 2012 č.j. OAM-137/LE-LE05-K03-2011. Následně mu byla doba trvání doplňkové ochrany prodloužena o 24 měsíců, a to rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 5. 2014 č.j. OAM-137/LE-LE05-P05-PD1-2011. Žalovaný v obou rozhodnutích shledal, že v zemi původu žalobce probíhal ozbrojený konflikt, který by mohl eventuálně v případě návratu žalobce do vlasti mu způsobit vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný konstatoval, že by mohl být žalobce ve vlasti ohrožen na životě či lidské důstojnosti z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu, který byl v Afghánistánu celoplošně rozšířen a díky kterému mohlo být negativně ovlivněno zejména civilní obyvatelstvo země. V případě žalobce žalovaný tedy shledal, že nebyl umožněn bezpečný návrat žalobce do země jeho státní příslušnosti.
10. Soud posoudil předmětnou věc následovně.
11. Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.
12. K výkladu ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu je třeba především poukázat na to, že jeho konstrukce je založena na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy zásadní či podstatné změně rozhodných okolností. Rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany není rozhodnutím „na zelené louce“, kdy se od základu zkoumají důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu při první žádosti o mezinárodní ochranu. Jádrem prodlužovacího řízení podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu představuje posouzení toho, zda se zásadním způsobem změnila okolnost, jež vedla k udělení mezinárodní ochrany. Fakticky se jedná o jakýsi přezkum, který vychází z původního rozhodnutí a konfrontuje jej s aktuální situací. Stěžejní důvody, jež dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, nelze v

prodlužovacím řízení zpětně měnit nebo dokonce doplňkovou ochranu neprodloužit s odůvodněním, že mezinárodní ochrana neměla být v původním rozhodnutí vůbec udělena (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2018 č.j. 4 Az 26/2017-50).

13. Žalovaný se zejména na s. 5-9 vyjadřoval k bezpečnostní situaci v Afghánistánu. Zde dle žalovaného došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi státní příslušnosti žalobce, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí.
14. Soud uvádí, že obdobnou otázkou se zabýval Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) například v rozsudku ze dne 6. 12. 2018 č.j. 5 Azs 250/2018-27: *„Nynější kategorický závěr žalovaného, že bezpečnostní situace v Afghánistánu se od doby udělení a následného prodloužení doplňkové ochrany stěžovateli výrazně zlepšila, však nelze bez dalšího dovodit z jím citovaných podkladů (např. ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v Afghánistánu za rok 2015 ze dne 13. 4. 2016, zprávy Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2015 ze dne 21. 4. 2016, Informace Valného shromáždění – Rady bezpečnosti OSN o situaci v Afghánistánu a jejích důsledcích pro mezinárodní mír a bezpečnost ze dne 7. 3. 2016, výroční zprávy Human Rights Watch 2016 z 27. 1. 2016, výroční zprávy Amnesty International 2015/2016 ze dne 24. 2. 2016 a Freedom House: Svoboda ve světě 2016 – Afghánistán ze dne 7. 6. 2016, informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) o bezpečnostní situaci v Afghánistánu z ledna 2016, informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) z 19. 4. 2016), z nichž naopak vyplývá, že v roce 2015 se obecně bezpečnostní situace v Afghánistánu nadále zhoršovala.“* Žalovaný (jak vyplývá ze s. 4 napadeného rozhodnutí) vycházel ze všech zpráv odkazovaných v citované pasáži rozsudku NSS i v nyní posuzované věci a dospěl ke stejnému závěru o výrazném zlepšení situace v Afghánistánu.
15. Nejvyšší správní soud v daném rozsudku č.j. 5 Azs 250/2018-27 dále mimo jiné uvedl: *„Dovozuje-li tak žalovaný např. z informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) o bezpečnostní situaci v Afghánistánu z ledna 2016, že za bezpečné (nejméně rizikové) lze považovat provincie Hérát, Balch (resp. město Mazár-e Šaríf) nebo Bámiján, činí tak poněkud jednostranně a nezohledňuje další údaje citované informace. Podle nich totiž provincii Bámiján ohrožuje vzrůstající nestabilita, jelikož hraničí s některými z nejvíce nestálých provincií a od 1. 1. Do 31. 8. 2015 zaznamenala tato provincie 29 bezpečnostních incidentů. Provincie Balch a její hlavní město Mazár-e Šaríf pak sice představuje jedno z nejbezpečnějších měst Afghánistánu (je mnohem bezpečnější než Kábul), přesto i zde dochází podle soukromé bezpečnostní společnosti Edinburgh International (EI) k vzestupu ozbrojených útoků. V období od 1. 1. do 31. 8. 2015 bylo v této provincii zaznamenáno 226 bezpečnostních incidentů. Totéž lze říci také o provincii Herát, kterou je sice podle citované informace považována za jednu z nejbezpečnějších, ale i zde se podle EI od února 2015 počet útoků povstalců zintenzivnil, což potvrzují i ostatní zdroje.*

Skutkové závěry žalovaného lze tedy považovat za poněkud zjednodušené až jednostranné, neboť žalovaný nezohledňuje všechna fakta vztahující se k bezpečnostní situaci v Afghánistánu, které z citované informace EASO vyplývají. Obdobně postupoval žalovaný i při hodnocení ostatních podkladů, z nichž rovněž nelze dle názoru NSS bez dalšího dovodit žalovaným tvrzené zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu, resp. v jeho hlavním městě Kábulu. V této souvislosti nelze ani přehlédnout, že uvedené podklady se týkají roku 2015, přičemž napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno až dne 10. 1. 2017; tyto podklady tedy s ohledem na obecně známou nestálou a poměrně rychle se měnící situaci v Afghánistánu ani nebyly ke dni vydání rozhodnutí žalovaného dostatečně aktuální.

... Nelze souhlasit ani s argumentací žalovaného, že do Afghánistánu se vrací (resp. jsou jinými evropskými zeměmi deportováni) neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu. Z uvedeného nelze bez dalšího dovozovat paušální závěr, že žádný občan Afghánistánu nesplňuje podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany; každý případ je nutno posuzovat individuálně (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 11. 2017, č.j. 41 Az 8/2017-45).

NSS přitom v této souvislosti jen pro úplnost dodává, že v již citovaném usnesení ve věci sp. zn. 9 Azs 435/2017 rovněž konstatoval, že „[P]o odchodu mezinárodních vojsk ozbrojený konflikt nadále eskaluje, situace je nestabilní na celém území a afghánské národní síly zjevně nejsou dostatečně schopné ochránit civilní obyvatelstvo. K navýšení smrtících útoků došlo přímo v Kábulu.“ Nutno ovšem zdůraznit, že tento závěr se vztahuje k roku 2016 a od této doby nepochybně mohlo dojít k dalšímu vývoji bezpečnostní situace v Afghánistánu (resp. Kábulu); to ovšem bude nutné v dalším řízení ověřit aktuálními zprávami.“

16. Shora citované závěry aktuálního rozsudku NSS jsou dle Městského soudu v Praze do značné míry použitelné i v nyní posuzované věci. Z napadeného rozhodnutí a zpráv shromážděných žalovaným nelze s ohledem na shora odkazované závěry považovat situaci v hlavním městě Afghánistánu Kábulu, kde žalobce před odchodem ze země původu bydlel, za výrazně lepší než v době udělení doplňkové ochrany žalobci, resp. v době jejího prodloužení (rozhodnutí ze dne 29. 5. 2014 č.j. OAM-137/LE-LE05-P05-PD1-2011).
17. Podobně lze citovat i z usnesení NSS ze dne 21. 5. 2018 č.j. 7 Azs 74/2018-48: „Informace UNHCR z 19. 4. 2016 uvádí, že: „Afghánistán je nadále zasažen nemezinárodním ozbrojeným konfliktem, v němž proti sobě stojí Afghánské národní bezpečnostní síly (ANSF), podporované mezinárodními vojenskými silami, na jedné straně a celá řada protivládních živlů (AGEs) na straně druhé (srov. Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, l. č. 191 správního spisu). Zpráva Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Afghánistánu za r. 2015 deklaruje, že: „Pokračující vnitřní konflikt vyústil ve smrt civilistů, únosy, zneužívání vězňů, poškození majetku, vysídlení občanů a další zneužívání. Bezpečnostní situace zůstala problémem kvůli povstaleckým útokům. Civilisté, zvláště ženy a děti, nesou podle UNAMA plnou tíži intenzivního ozbrojeného konfliktu.“ (srov. Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2015 ze dne 13. 4. 2016, l. č. 201 správního spisu). Ostatně, k závěru, že v rozhodném období nedošlo k žádnému výraznému zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu, dospěl Nejvyšší správní soud rovněž v již citovaném usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 435/2017 - 24, který odmítl kasační stížnost v obdobné věci pro nepřijatelnost. Ze zprávy UNHCR, kterou měl stěžovatel k dispozici, vyplývá, že většina osob, které neúspěšně žádaly o azyl v západních zemích a které byly nedobrovolně navráceny do Afghánistánu, zemi znovu opustí nebo má v úmyslu to učinit. Tato situace nesvědčí ve prospěch tvrzení, že se Afghánistán stal bezpečnější zemí než ve chvíli, kdy tyto osoby odcházely poprvé. Nejvyšší správní soud si je vědom, že možných důvodů k odmítání návratu do země původu je vícero, nicméně existuje-li dokumentace, která situaci navrátilivších se uprchlíků v zemi původu mapuje, je namístě její dopad na žadatele o mezinárodní ochranu zoblednit, minimálně jako jeden z možných ukazatelů aktuální bezpečnostní situace.“
18. Tyto závěry jsou plně použitelné i v nyní posuzované věci.
19. Soud uzavřel, že žalovaný podobně jako ve shora odkazovaných rozhodnutích NSS nedostatečně zjistil skutkový stav věci ohledně aktuální bezpečnostní situace v Afghánistánu. Ohledně situace v Afghánistánu lze rovněž odkázat i na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2017 č.j. 1 Az 11/2017-67.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

20. V novém rozhodnutí žalovaný buď žalobci prodlouží doplňkovou ochranu, nebo dostatečnými, relevantními, objektivními, aktuálními a komplexními informacemi z obecně uznávaných zdrojů prokáže zásadní zlepšení situace v místě bydliště žalobce. Jestliže žalovaný dojde k závěru, že k takovému zlepšení situace nedošlo, pak přistoupí k posouzení otázky, zda je v případě žalobce reálné využití institutu vnitřního přesídlení. V rámci posuzování této otázky je třeba posuzovat, (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2017 č.j. 4 Azs 197/2016-94).
21. Pokud jde o žalobcovy námitky ohledně zdravotního stavu (jakož i o podání žalobce ze dne 19. 12. 2018, k němuž přiložil další lékařské zprávy), pročez by žalobci v zemi původu mělo hrozit porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, s ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí pro nedostatečné zjištění skutkového stavu se zdejší soud těmito námitkami nezabýval. V dalším řízení bude úkolem žalovaného zjistit aktuální a komplexní informace o situaci v zemi původu včetně situace v oblasti přístupu ke zdravotní péči v zemi; žalovaný tak v dalším řízení i s ohledem na aktuální zdravotní stav žalobce posoudí možnost přístupu žalobce ke zdravotní péči v Afghánistánu a dopad těchto zjištění do otázky, zda žalobci má být prodloužena doplňková ochrana, nebo nikoliv.
22. Z výše uvedených důvodů soud bez jednání zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s § 76 odst. 1 s. ř. s.
23. Žalobce měl ve věci úspěch, náleží mu proto náhrada nákladů řízení dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by mu v řízení o žalobě vznikly jakékoliv důvodně vynaložené náklady. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. ledna 2019

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.